

Тақриз

ба автореферати диссертатсияи Қодиров Чаъфар Ашӯрович дар мавзӯи “Асосҳои педагогии омӯзиши технологияҳои компютерӣ ба донишҷӯён-мутахассисони ояндаи равияҳои иқтисодӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии Ҷумҳурии Тоҷикистон” барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01. – педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот пешниҳод гардидааст.

Дар автореферати мазкур масъалаи мубрами соҳаи маорифи кишвар мавриди таҳқиқ қарор дода шудааст. Муҳаққиқ бар он назар аст, ки яке аз вазифаҳои афзалиятноки муассисаҳои таҳсилоти олии инкишофи қобилияти эҷодии донишҷӯён, ғани гардонидани зеҳни ӯ тавассути ҳамкориҳои эҷодии омӯзгорон дар раванди омӯзиши технологияҳои компютерӣ ва тайёр намудани мутахассисони оянда дар ин самт мебошад. Аз иҷрои ин вазифаҳо танҳо омӯзгороне баромада метавонанд, ки дар фаъолияти хеш аз методҳои гуногун вобаста ба пешрафти илми муосир истифода мекунанд.

Қомаи демократӣ дар робита бо тайёр намудани мутахассисони баландихтисоси соҳаи мазкурро омили муҳими рушди иқтисоди Ҷумҳурии Тоҷикистон мешуморад. Муҳаққиқ дар мавриди баррасии рисолаи илмии хеш бар он назар аст, ки ҳарчанд таҷҳизонидани техникаи муассисаҳои таҳсилоти олии кишвар бо технологияҳои компютерӣ ва иттилоотӣ-иртиботӣ дар умум ҳалли худро ёфта бошад ҳам, аммо мушкилоти бартариҳои худӣ салоҳиятҳои донишҷӯёни ихтисосҳои иқтисодӣ дар соҳаи истифодабарии технологияи компютери иттилоотӣ-иртиботӣ дар Тоҷикистон нигароникунанда арзёбӣ мегардад. Чунки бештари салоҳиятҳои умумии докталабон, ки ба таҳсилоти самти иқтисодидошта тамоюл доранд, дар самти азхудкунии технологияҳои компютерӣ назар ба талаботе, ки барои азхудкунии барномаҳои мавҷудаи омӯзишии бо технологияи компютерӣ ва иттилоотӣ-иртиботӣ алоқаманд пешниҳод карда мешаванд, назаррас нест. Дар баробари ин, муҳаққиқ бештар андешаеро таъкид менамоянд, ки тамоми ин ҳадафҳо

дар қиёс бо яклухтии инсон, ки бо чаҳорчӯбаи мутобиқшавии иҷтимоӣ ва бетарафӣ нисбат ба нерӯи эҷодии инсон маҳдуд мешаванд, чузъӣ мебошанд. Бинобар ин, қобилияти потенциалии бисёре аз донишҷӯён кашфу татбиқ нашуда мемонанд.

Дар умум ҳамаи ин масоил мубрамияти масъалаҳоеро ба эътибор мегирад, ки ба омӯзиши технологияҳои компютерӣ аз ҷониби мутахассисони ояндаи равияи иқтисодии муассисаҳои олии Ҷумҳурии Тоҷикистон алоқамандӣ дошта, ба ташаккули салоҳиятҳои зарурии хатмкунандагони соҳаи мазкур равона карда шудаанд.

Муҳаққиқ таҳқиқоти хешро дар асоси се марҳала (марҳалаи якум солҳои 2018-2019, марҳалаи дуюм солҳои 2019-2020 ва марҳалаи сеюм солҳои 2020-2021) анҷом дода, дар натиҷа дараҷаи илмии навгонӣ, муносибатҳои назариявӣ ва методологӣ доир ба коркарди малакаҳо ва салоҳиятҳои донишҷӯёни ихтисосҳои иқтисодӣ ҳангоми истифодабарии технологияи компютерӣ ва иттилоотӣ –иртиботӣ дар фаъолияти касбӣ, татбиқи фаъолияти эҷодкоронаи омӯзгорони мактаби олиро дар самти омӯзонидани технологияи компютери донишҷӯён муайян намудааст. Таҳлилу истифодаи методҳои тадқиқотии педагогӣ, мақсаду вазифаҳои онро ҳуҷҷатҳои меъёриву ҳуқуқӣ ва озмоишҳои муқарраркунанда ва инкишофдиҳанда (тест, анкета, саволномаҳо) тасдиқ менамояд.

Қодиров Чаъфар дар боби аввал роҷеъ ба «Технологияҳои компютерӣ ҳамчун ҷанбаи муҳтавоии омодаسازی иқтисодчиёни рақобатпазир дар илмҳои педагогӣ» таҳқиқот бурда, онро ба се зерфасл ҷудо менамояд. Дар таҳқиқоти боби якум вазъи муассисаҳои олии кишварро ба категорияҳо: миқдори компютероҳои таълимӣ, пайваस्तшавӣ ба шабакаи Интернет, истифодаи барномаҳои электронии мултимедӣ дар раванди таълим ва бартарии истифодаи китобҳои электрониро мавриди таҳқиқот қарор додааст.

Боби дуюми рисола атрофи масъалаи “Технологияҳои компютерӣ ҳамчун асоси ҷанбаи муҳтавоии омодаسازی мутахассисони

рақобатпазири равияи иқтисодӣ” баҳс намуда, дар он масъалаҳои меъёрҳо:

- ✓ меъёрҳои мақсадноки истифодабарии технологияи компютерӣ ва иттилоотӣ-иртиботӣ дар раванди таълими муассисаҳои таҳсилоти олий;
- ✓ меъёрҳои татбиқи системавии технологияи компютерӣ ва иттилоотӣ-иртиботӣ ба раванди таълим;
- ✓ меъёрҳо ва маҳакҳое, ки нисбати технологияи компютерӣ ва иттилоотӣ-иртиботӣ барои омӯзиши самараноки донишҷӯёни равияи иқтисодӣ баён карда мешаванд.

Инчунин сатҳи ташаккули омодагии омӯзгорони мактабҳои олий ба фаъолияти эҷодӣ, роҳ ва воситаҳои ташаккули мутахассисони оянда-иқтисодчиён, ҳамкориҳои эҷодии омӯзгор бо донишҷӯён дар раванди таълим, самаранокии педагогии ташаккули сифатҳои касбии омӯзгорони муассисаҳои олий дар ҳамкориҳои педагогӣ, салоҳиятҳои касбии донишҷӯён-иқтисодчиён: доништан-доништани технологияи муосири иттилоотӣ, тавоништан-созмон додан, баҳисобгирӣ бо истифодаи Интернет, аз худ кардан- малакаҳои гузаронидани таҳқиқотҳои озмоишӣ, рушди системаҳои муосири истеҳсолот, гуногуншаклии салоҳиятҳои мутахассисони муосир дар соҳаи иқтисодро мавриди таҳқиқ қарор додааст.

Ҳамин тавр, таҳқиқоти анҷомёфта тамоми ҷанбаҳои масъалаҳои асосҳои педагогии омӯзиши технологияҳои компютерӣ ба донишҷӯён-мутахассисони ояндаи равияҳои иқтисодӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии Ҷумҳурии Тоҷикистон инкишофи эҷодкориҳои педагогӣ, фаъолияти якҷояи эҷодии омӯзгор ва донишҷӯён дар раванди таълим ва омодагии мутахассиси оянда-иқтисодчиро барои ҳамкориҳои якҷоя фаро намегирад. Зарур аст, ки таҳқиқи амиқтари имконоти ҳар як силсилаи фанҳои дар донишгоҳ омӯхташаванда дар ташаккули эҷодии педагогӣ анҷом ёбад.

Кори тадқиқотии анҷом ёфтаре баҳои баланд дода, дар асоси таҳлилҳои дар автореферати диссертатсияи манзур намудаи муҳаққиқ, як мулоҳизаро қайд менамоем, ки дар матни автореферат баъзе ғалатҳои

имлоию грамматикӣ мушоҳида мегарданд. Вале ин ғалатҳо ба мазмуни автореферат таъсири манфӣ намерасонад, зеро тадқиқоти гузаронидаи Қодиров Қ.А. дар худ муваффақияти илмии муайянеро касб намуда, ба илми педагогика сахми назаррасе гузоштааст. Таҳлили афтореферат имкон медиҳад, ки тадқиқоти диссертатсионии Қодиров Чаъфар Ашӯрович дар мавзӯи “Асосҳои педагогии омӯзиши технологияҳои компютерӣ ба донишҷӯён-мутахассисони ояндаи равияҳои иқтисодӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии Ҷумҳурии Тоҷикистон” барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01. – педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот пешниҳод гардидааст, кори илмӣ-тадқиқотии мустақилона ба анҷомрасонидашуда арзёбӣ мегардад. Муаллифи он сазовор ба гирифтани дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01- педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот мебошад.

Номзади илмҳои педагогӣ,

омӯзгори кафедраи педагогикаи умумии

Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон

ба номи Садриддин Айни

Сатторов Асрор Қаҳҳорович

Суроға: 734003, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе, кӯчаи Рӯдакӣ, 121

Тел. (+992) 901 40 88 48, e-mail: asroriddin@mail.ru

Имзои н.и.п. Сатторов А.Қ-ро тасдиқ мекунам.

Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси ДДОТ

ба номи Садриддин Айни

Мустафозода А